

KONSOLIDOVANÁ VÝROČNÁ SPRÁVA

2013

Vážené dámy a páni,

Aj v roku 2013 sme všetko naše úsilie orientovali na výrobu a dodávku kvalitných nákladných železničných vagónov pre našich zákazníkov a musím konštatovať, že výzvy ktorým sme čelili boli veľkou skúškou našich konštrukčných a technických kompetencií. Silnejúca konkurencia ako aj plnenie náročných technických požiadaviek zo strany zákazníkov nás stavia pred tvrdé konštrukčné a termínové ciele spojené s nulovou toleranciou v oblasti kvality a nákladov. Predchádzajúci rok je len potvrdením správnosti našej stratégie posilňovania vlastných konštrukčných kapacít a minimalizácie závislosti na nakupovaných technických riešeniach.

V roku 2013 sa nám nepodarilo pokračovať v trende rastu objemu produkcie, ktorý sme zaznamenali v roku 2012. Napriek tomu, že sme zabezpečili dostatočné kontraktové zabezpečenie, technické a kvalitatívne problémy pri nábehu výroby vagónov Tagnpps a Shimmns nám nedovolili ich realizáciu v stanovenom termíne. Nepodarilo sa nám tak naplniť plánovanú výšku tržieb a dosiahnutá hodnota 173 mil. € predstavuje pokles o 17 mil. € oproti minulému roku. Napriek negatívnym dopadom poklesu tržieb sa nám podarilo realizovať významné úspory najmä v oblasti nákupu rozhodujúcich materiálov a komponentov a udržať tak pridanú hodnotu a prevádzkový hospodársky výsledok na úrovni minulého roka. Nekompromisný tlak na zvyšovanie efektivity výrobných aj obslužných procesov, ako aj na čerpanie všetkých typov nákladov bude pokračovať aj v budúcnosti.

Jedným z najvýznamnejších faktorov poklesu hospodárskeho výsledku na hodnotu 1,6 mil. € predstavuje rozhodnutie akcionárov o ukončení nášho pôsobenia na poľskom trhu prostredníctvom dcérskej spoločnosti Fabryka Wagonow Gniewczyna a súvisiaci predaj akciového podielu. Strata z predaja vo výške 3 mil. € reflektuje komplikovanú situáciu na trhu a naďalej pretrvávajúci prebytok výrobných kapacít v sektore.

Napriek náročnosti a komplexnosti problémov, ktorým sme čelili, vedomosti a zručnosti, ktoré sme získali nás opäť posunuli výrazne dopredu a potvrdili našu pozíciu popredného európskeho výrobcu nákladných železničných vagónov. Tatravagónka je predovšetkým o ľuďoch, ktorí jej venujú veľkú časť každodenného života a ktorí potvrdzujú, že Tatravagónka je schopná prinášať a implementovať konštrukčné a technologické riešenia aj tých najnáročnejších požiadaviek svojich zákazníkov.

Chcem sa poďakovať všetkým našim zamestnancom a spolupracovníkom za odvedenú prácu, flexibilitu a nasadenie pri plnení každodenných úloh a riešení problémov, s ktorým sme sa stretávali. Poďakovanie patrí aj všetkým našim obchodným partnerom a dodávateľom za korektné vzťahy, dlhodobú spoluprácu a podporu nášho podnikania.

Ing. Alexej Beljajev
predseda predstavenstva

Základné údaje o spoločnosti

Obchodné meno:

TATRAVAGÓNKA a.s.,

Sídlo:

Štefánikova 887/53, 058 01 Poprad

Identifikačné číslo:

31699847

Daňové identifikačné číslo:

2020514496

Identifikačné číslo pre daň:

SK2020514496

Rok vzniku:

1.12.1994 na základe rozhodnutia Fondu národného majetku zo dňa 29.9.1994

Predmet podnikania:

- vývoj, výroba a odbyt: vozidiel koľajových pre nákladnú a osobnú dopravu a ich dielov, vozidiel jednoúčelového prevedenia, podzostáv koľajových vozidiel, neštandardných /jednoúčelových/ strojov a zariadení pre obrábanie a zváranie, vzduchotechnických zariadení, kovových prepravných prostriedkov kovových konštrukcií, blokov stavebnicových a stavebno-technických,
- elektroenergetika, rozsah podnikania: dodávka elektriny, distribúcia elektriny.

K 31.12.2013 mala Tatravagónka a.s 8 dcérskych spoločností (ďalej tiež „Skupina“). Detailnejšie informácie o týchto dcérskych spoločnostiach sú uvedené v poznámke 3.5. priloženej konsolidovanej účtovnej závierky.

Základné konsolidované ukazovatele skupiny

v tis. EUR	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tržby	133 204	283 728	252 768	225 131	192 785	204 220	188 056
Majetok celkom	117 965	187 937	240 663	274 200	266 705	258 109	248 431
Neobežný majetok	57 456	85 516	133 220	160 897	150 643	159 576	153 474
Základné imanie	43 789	44 787	45 392	45 392	45 392	45 392	45 392
Zisk pred zdanením	15 459	26 775	30 698	11 276	5 993	3 721	-411

PREDSTAVENSTVO

Ing. Alexej Beljajev
predseda predstavenstva

Ing. Peter Macala
podpredseda predstavenstva

Ing. Matúš Bujňák
člen predstavenstva

Ing. Miroslav Betík
člen predstavenstva

Ing. Michal Škuta
člen predstavenstva

DOZORNÁ RADA

JUDr. Michal Lazar
predseda dozornej rady

Ing. Anna Trajlíková
člen dozornej rady

Daniel Minarovič
člen dozornej rady

Ján Soska
člen volený zamestnancami a.s.

Jarmila Sivčová
člen volený zamestnancami a.s.

Výrobný program

NÁKLADNÉ VOZNE

Sgnss 60'

4-nápravový nákladný vozeň na prepravu ISO kontajnerov 20', 30', 40' a 45' klasifikovaných v UIC 592-2, trieda I. a výmenných nadstavieb skupiny 1, 2, 3, 3a a 4 podľa UIC 592-4. Ložná hmotnosť vozňa je 70 t a celková hmotnosť vozňa je 90 t.

Sggnss 80'

4-nápravový nákladný vozeň vhodný na prepravu High Cube kontajnerov výšky 2 896 mm a High cube pallet wide kontajnerov výšky 2 896 mm a šírky 2 500 mm. Je vhodný na prepravu ISO kontajnerov 20', 26', 30', 40', 45' klasifikovaných v UIC 592-2, trieda I. Variabilita kontajnerov umožňuje minimálne 30 rôznych kombinácií loženia. Vlastná hmotnosť vozňa je 21,5 t a ložná hmotnosť je 68,5 t. Hmotnosť loženého vozňa je 90 t.

T3000e / Sdggmrss

Dvojčlánkový taškový vozeň klbovej konštrukcie s 2 podvozkami typu Y25 Lssil-K a štandardizovaným podvozkom Y25 Ls(s)ilf. Vozeň je určený na prepravu megatrailerov a ostatných žeriavom manipulovateľných sedlových návesov a normovaných výmenných nádrží/kontajnerov vo všetkých európskych železničných sieťach s normálnym rozchodom. Na každom konci vozňa je umiestnené sedlo kráľovského čapu s Crash-prvkami na ochranu kráľovského čapu a sedlového návesu. Vlastná hmotnosť vozňa je 35 t a hmotnosť loženého vozňa v režime s / ss je 135 / 120 t.

Shimmns

4-nápravový nákladný vozeň slúži na prepravu oceľových zvitkov. Nakladanie a vykladanie zvisle žeriavom, vysokozdvížnym vozíkom. Vlastná hmotnosť vozňa je 22,3 t a hmotnosť loženého vozňa je 90 t. Vozeň je vybavený 5 ložnými muldami vhodnými pre transport zvitkov s teplotou max. +80 °C s protišmykovými integrovanými stúpačkami a na celej ložnej ploche umelohmotnou vložkou z tectánu na zaistenie proti šmyku a na ochranu povrchu zvitkov. Vozeň je vystrojený 10 párami šírkoovo prestaviteľnými klanicami s prítlačnou doskou z Tecthanu 690. Klanice, ktoré v priečnom smere zaisťujú zvitky plechu v lôžkach proti posuvu z oboch strán sú plynulo prestaviteľné. Klanice je možné ovládať z ktorejkoľvek strany ložnej plochy vozňa pomocou ovládacej kľuky alebo pneumatickým ťahovákom. Klanice je možné odomknúť/uzamknúť v ktorejkoľvek polohe na vretene resp. z ktorejkoľvek polohy prisunúť k nákladu.

Tagnppts 130 m³

4-nápravový krytý výsypný vozeň s objemom nádoby 130 m³ je určený na prepravu poľnohospodárskych výrobkov, najmä obilia a iných podobných sypkých produktov citlivých na vlhko. Tento ľahko obsluhovateľný (user-friendly) vozeň má výrazne zníženú náročnosť na údržbu. Je vhodný do klimatických podmienok od -25 °C do + 45 °C. Celkovo má vozeň 4 vypúšťacie zásobníky so sklonom max. 50° k zvislici s 8 valcovými klapkami na vyprázdňovanie dávkovaním do stredu koľajníc. Vlastná hmotnosť vozňa je 25,01 t a hmotnosť loženého vozňa je 90 t.

Zacens 80 m³

4-nápravový cisternový vozeň s objemom nádrže 80 m³ s vykurovaním a izoláciou je určený na prepravu nebezpečných tovarov tried 3,6 a 9 podľa RID. Vozeň je určený pre klimatické podmienky s teplotami od -25 °C do + 50 °C. Vlastná hmotnosť vozňa je max. 26,1 t a celková hmotnosť vozňa je 90 t.

Zac(e)ns 54 m³

4-nápravový cisternový vozeň s objemom 54 m³ určený na prepravu CS2. Vlastná hmotnosť vozňa je 24 t a max. hmotnosť loženého vozňa je 90 t.

Zacns 62 m³

4-nápravový cisternový vozeň s objemom 62 m³ s pogumovaním a s horným vyprázdňovaním. Vlastná hmotnosť vozňa je 22,5 t a max. hmotnosť loženého vozňa je 90 t. Kotlové vozne sú optimalizované na prepravu produktu UN 1789 kyseliny chlorovodíkovej.

Zans 95 m³

4-nápravový cisternový vozeň s objemom 95 m³ bez bezpečnostných prvkov a s A-nárazníkmi. Vozeň je určený na prevádzku bez obmedzení na všetkých európskych železničných tratiach s normálnym rozchodom a pre klimatické podmienky s teplotami od - 25 °C do + 50 °C. Vozeň spĺňa podmienky pre označenie GE. Vlastná hmotnosť vozňa je 24,4 t a max. hmotnosť loženého vozňa je 90 t.

PODVOZKY

TVP 2007

2 – nápravový podvozok

TVP2007 je alternatívou štandardného podvozka Y25. Od štandardného sa odlišuje najmä upraveným vypružením a použitím krížovej väzby na zlepšenie jazdných vlastností.

Y25Lsd1

2-nápravový podvozok pre nákladné vozne so zaťažením 22,5 t. Max. rýchlosť ložený 100km/h. Max. rýchlosť prázdny 120 km/h. Rozchod je 1 435 mm. Hmotnosť je 4,7t.

Y25Ls1-K

2-nápravový podvozok pre nákladné vozne so zaťažením 22,5 t. Max. rýchlosť ložený 100km/h. Max. rýchlosť prázdny 120 km/h. Rozchod je 1 435 mm. Hmotnosť je 4,7t. Umelohmotné brzdové klátiky.

Y25Ls(s)if-K

2-nápravový podvozok so zabudovanou ručnou brzdou (f) pre nápravové zaťaženie 22,5 t. Hmotnosť podvozka je 4,7 t. Ložisková skriňa BA 386 pre nápravové zaťaženie do 25 t

NEVAGÓNOVÁ VÝROBA

PROJEKT CITADIS – motor kit / trailer kit

motorová a ťahaná sada pre podvozky do električiek Citadis. Tento typ električiek premáva v rôznych kútoch sveta a najznámejších metropolách.

PKP BOLSTER

pre výrobcu prímestských vlakov Alstom Transport Le Creusot vyrábame predstavok do kostry spodku. Hotové vlaky prevádzkuje spoločnosť PKP Poľsko.

TRENITALIA - podskupiny

Pre projekt Trenitalia vyrábame podskupiny pre kostru spodku osobných vlakov. Dodávka je zložená z komponentov Bolster, Headstock GS, SP a KS, Step LH-HF.

Politika a ciele kvality

Systém manažérstva kvality v Skupine je certifikovaný v súlade s normou ISO 9001:2008. Systém je certifikovaný už od roku 1995 a preverovaný pravidelnými ročnými auditmi renomovanými audítorskými spoločnosťami.

Z pohľadu systému manažérstva kvality kladie Skupina dôraz na riadenie a neustále zlepšovanie podnikových procesov. Politika a ciele kvality určujú dlhodobé smerovanie, ciele a záväzky v oblasti kvality. Ciele kvality sú špecifikované aj na ročnú periódu pre úroveň podnikových procesov.

Hlavnými zásadami systému manažérstva kvality sú:

- každý zamestnanec je súčasťou kvality a ovplyvňuje kvalitu svojou prácou,
- všetky procesy a činnosti sú vykonávané v súlade s predpismi,
- systém je pravidelne monitorovaný a analyzovaný s cieľom neustáleho zlepšovania,
- cez spôsobilosť procesov odhaľujeme ich vývoj a prijímame nápravné a preventívne opatrenia.

KPI - kľúčové indikátory výkonnosti Skupina používa na meranie podnikových procesov a podľa nameraných výsledkov prijíma opatrenia pre zvyšovanie stability a spôsobilosti procesov. Výsledky sú maximálne prepojené aj s motivačnými prvkami.

Skupina pokračuje s optimalizáciou procesov využívaním progresívnych nástrojov kvality. Pri neustálom zlepšovaní procesov tiež kombinuje postupy lean six sigma a metodiku DMAIC.

V priebehu roka je tento systém manažérstva kvality overený i radou ďalších interných aj nezávislých auditov vyplývajúcich z TSI predpisov, požiadaviek legislatívy i trhu. Dôkazom efektívnosti nastavenia procesov sú vybrané certifikáty.

Certifikáty

DET NORSKE VERITAS Rotterdam

CERTIFIKÁT systému manažérstva kvality podľa ISO 9001:2008

DB

Zaradenie do skupiny dodávateľov Q1

ŽSSK Cargo Bratislava

POTVRDENIE o odbornej spôsobilosti organizácie pre výrobu, modernizácie, rekonštrukcie a opravy ŽKV, výrobu a sústredenú opravu náhradných dielov na ŽKV, opravu prístrojov brzdového zariadenia ŽKV

Úrad pre reguláciu železničnej dopravy, Bratislava

OPRÁVNENIE na zváranie dráhových vozidiel, výrobu, opravy a rekonštrukcie určených technických zariadení tlakových, na nedeštruktívne skúšanie dráhových vozidiel.

SVV Praha

CERTIFIKÁT pre riadenie kvality pri zváraní podľa normy ČSN EN ISO 3834-2

SLV Hannover

OSVEDČENIE o spôsobilosti k zváraní koľajových vozidiel a ich časti podľa CL1 úrovne DIN EN 15085-2.

TC Kleben

Certifikát pre procesy lepenia v úrovni A3 podľa normy DIN 6701-2

TUV SUDDEUTSCHLAND Mníchov

CERTIFIKÁT pre riadenie kvality pri výrobe a opravách tlakových zariadení podľa EN 14025

Eisenbahn-Bundesamt

Schválenie na vykonávanie zvaracích prác tlakových nádob pre železničné koľajové vozidlá podľa RID 6.8.2.1.23

Dražní úřad Praha

OSVEDČENIE o odbornej spôsobilosti k zváraní cisterien železničných cisternových vagónov určených pre prepravu nebezpečných látok podľa predpisov RID

Oprávnenia spôsobilosti dodávať pre PKP Cargo, České dráhy, DB Schenker

Schválenie výrobcu pre Plošinový vozeň klbového typu na prepravu veľkých kontajnerov typ 13-9851 pre Ruský trh.

Pre všetky typy vagónov a podvozkov vykonávame výrobnú certifikáciu podľa predpisov TSI od renomovaných Notify Body.

Výroba a predaj v roku 2013

Tatravagónka a.s. je v súčasnosti lídrom na trhu výroby nákladných železničných vozňov a podvozkov v Európe. Má za sebou viac ako 90 rokov skúseností v strojárskom priemysle, v priebehu ktorých získala na trhu stabilné postavenie. Počas svojej existencie vyrobila a dodala svojim zákazníkom viac ako 122.000 železničných vagónov a viac ako 357.000 podvozkov rôznych typov, opierajúc sa o dlhoročnú tradíciu vlastného vývoja a konštrukcie. Práve vďaka vlastným vývojovým kapacitám spočívajúcim v kvalitnom tíme vlastných konštrukčných a vývojových pracovníkov patrí medzi výrobcov, ktorí sa špecializujú na výrobu konštrukčne zložitejších vagónov a vyznačuje sa schopnosťou prinášať na trh inovatívne vagóny plniace náročné individuálne požiadavky zákazníkov.

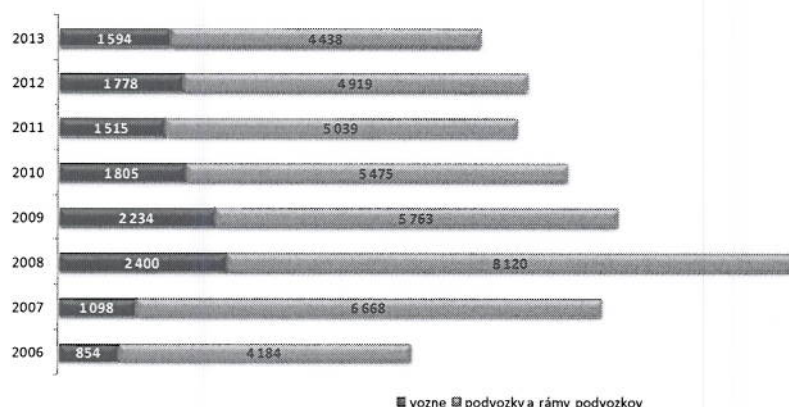
Vývoj situácie v Skupine je od roku 2009 poznačený ako u väčšiny výrobcov vo všetkých odvetviach celosvetovou hospodárskou krízou, ktorej negatívny dopad sme pocíťovali aj v roku 2013. Negatívny vývoj po roku 2008 vyústil do silnej cenovej vojny, ktorej dôsledkom došlo ku enormnému tlaku našich odberateľov na znižovanie cien dodávaných vagónov. Iba vďaka orientácii Tatravagónky a.s. práve na výrobu komplikovanejších vagónov podľa špeciálnych požiadaviek zákazníkov s vyššou pridanou hodnotou sme dokázali tento negatívny vplyv zmierniť a udržať profitabilitu výrobkov na relatívne stabilnej úrovni.

Ku zmierneniu negatívnych vplyvov prispeli aj rozsiahle investície, ktoré Skupina zrealizovala v rokoch 2008-2010, ktorých cieľom bolo okrem zvýšenia výrobných kapacít, aj zlepšiť flexibilitu výrobného procesu a posilniť trhové postavenie Skupiny do budúcnosti. Pozitívne sa nám v posledných rokoch osvedčila investícia do kotlovej linky, kde sme od roku 2011 vyrobili vo vlastnej réžii cca 550 cisternových vagónov v rôznych prevedeniach a pre rôznych zákazníkov.

Vývoj situácie v roku 2013 bol za prvý polrok ovplyvnený negatívnou situáciou na trhu, čoho následkom došlo ku poklesu produkcie už od druhej polovice roka 2012. V druhom polroku 2013 môžeme vidieť prvé známky oživenia trhu a postupný nárast výroby na úroveň pred krízového obdobia. Pozitívny vývoj potvrdzuje aj skutočnosť, že ku koncu roka 2013 už má Skupina zakontrahovanú takmer celú kapacitu výroby pre rok 2014 a trhové možnosti sú stále otvorené.

Aj napriek pozitívnemu vývoju v druhej polovici roka 2013 sa Skupine celkom nepodarilo eliminovať negatívny vývoj zo začiatku roka a výrobné ambície stanovené na konci roka 2012 neboli naplnené. V roku 2013 sme plánovali výrobu 1 968 vagónov a 5 148 podvozkov, pričom v skutočnosti bolo výrobne ukončených 1 594 vagónov a 4 438 podvozkov. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka zaznamenávame medziročný pokles v oblasti vagónovej výroby o 184 kusov, ako aj v oblasti výroby podvozkov o 481 ks, čo celkovo predstavuje 10% pokles v oboch segmentoch.

Vývoj výroby vozňov a podvozkov v kusoch

Z celkového počtu vyrobených vagónov bolo 289 vagónov výrobné ukončených v závode Trebišov, ktorý je z dôvodu zefektívnenia činností a skvalitnenia výrobných a logistických procesov súčasťou Tatravagónky a.s. od roku 2009, kedy došlo ku zlúčeniu oboch firiem.

Výrobný program prevádzkarne Trebišov bol v roku 2013 zameraný na výrobu dvojčlánkových taškových vozňov kĺbovej konštrukcie typu T3000 pre odberateľov Ferriere Cattaneo, Wascosa a TX Logistik, ktorého sériová výroba začala už v druhej polovici roka 2012 a bude pokračovať aj v ďalšom období. Vozeň je určený na prepravu megatrailerov a ostatných žeriavom manipulovateľných sedlových návesov, normovaných výmenných kontajnerov a predstavuje zo súčasného portfólia výrobkov vagón s najväčšou pravdepodobnosťou opakovateľnosti do budúcnosti.

Portfólio vagónov v popradskej prevádzke pozostávalo celkovo z 10 typov vagónov vyrábaných s miernymi úpravami pre rôznych odberateľov, z toho 4 predstavovali výrobu cisternových vagónov v celkovom počte 352 ks (80m³, 54m³, 62m³, 95m³). V priebehu roka došlo k ukončeniu výroby troch typov vozňov a zároveň bol produktový rad spoločnosti rozšírený o sedem nových typov vagónov. Zahájenie výroby tak veľkého počtu nových vagónov bolo pre spoločnosť obrovskou výzvou, kladlo vysoké nároky na organizáciu výroby, materiálovo-technické zabezpečenie, investície do nových výrobných priestorov a v neposlednom rade na všetkých zamestnancov spoločnosti.

Najvýznamnejší podiel na objeme výroby v roku 2013 mali projekty pre nemeckého odberateľa VTG. Išlo o dodávku celkovo štyroch typov vagónov. Začiatkom roka bol prebierkou 75. kusa ukončený projekt 4-nápravového kotlového vagóna s izoláciou a vykurovaním na prepravu nebezpečných tried tovarov typu Zacens 80 m³. V júli 2013 bol zároveň výrobné ukončený projekt na výrobu 4-nápravového krytého vozňa určeného na prepravu poľnohospodárskych produktov typu Tagnpps 102 m³. Krátko po ukončení tohto projektu bola spustená výroba vozňa Tagnpps 130 m³, ktorý oproti pôvodnej verzii disponuje okrem väčšieho objemu aj výraznými konštrukčnými vylepšeniami. V roku 2013 sme zároveň pokračovali vo výrobe vozňa Shimmns slúžiaceho na prepravu zvitkov plechu.

Z celkového počtu 1305 vagónov vyrobených v prevádzke Poprad mali najväčšie zastúpenie kontajnerové vagóny typu Sggnss 80' pre slovenského zákazníka Express Rail. Vagón je určený na prepravu High Cube kontajnerov s rôznou kombináciou loženia. Celkovo bolo v roku 2013 vyrobených a dodaných 250 vagónov tohto typu.

V produktovom portfóliu spoločnosti zaujali významné postavenie kotlové vagóny. Po ukončení výroby vozňa Zacens 80 m³ pre VTG, bola okrem opakovanej výroby tohto typu vagónov pre zákazníkov Wascosa a Nacco spustená aj výroba troch nových typov cisternových vozňov, a to Zac(e)ns 54 m³ pre spoločnosť Wascosa určeného na prepravu CS₂, Zacns 62 m³

s pogumovaním určeného na prepravu kyseliny chlorovodíkovej pre Atir Rail a Zans 95 m3 slúžiaceho na prepravu ľahkých ropných produktov pre odberateľa Wascosa. Tieto výsledky jednoznačne potvrdzujú, že investícia do linky na výrobu cisterien bola dobrým strategickým rozhodnutím, ktorým sme doplnili produktový rad spoločnosti o rozmanité druhy cisternových vagónov podľa vlastného vývoja.

Výrobný program podvozkov bol v roku 2013 zameraný na inováciu štandardných a vývoj nových typov. Okrem konvenčných podvozkov typu Y 25 bol aplikovaný aj modifikovaný podvozok TVP 2007, ktorý sa od štandardného odlišuje najmä upraveným vypružením a použitím krížovej väzby na zlepšenie jazdných vlastností.

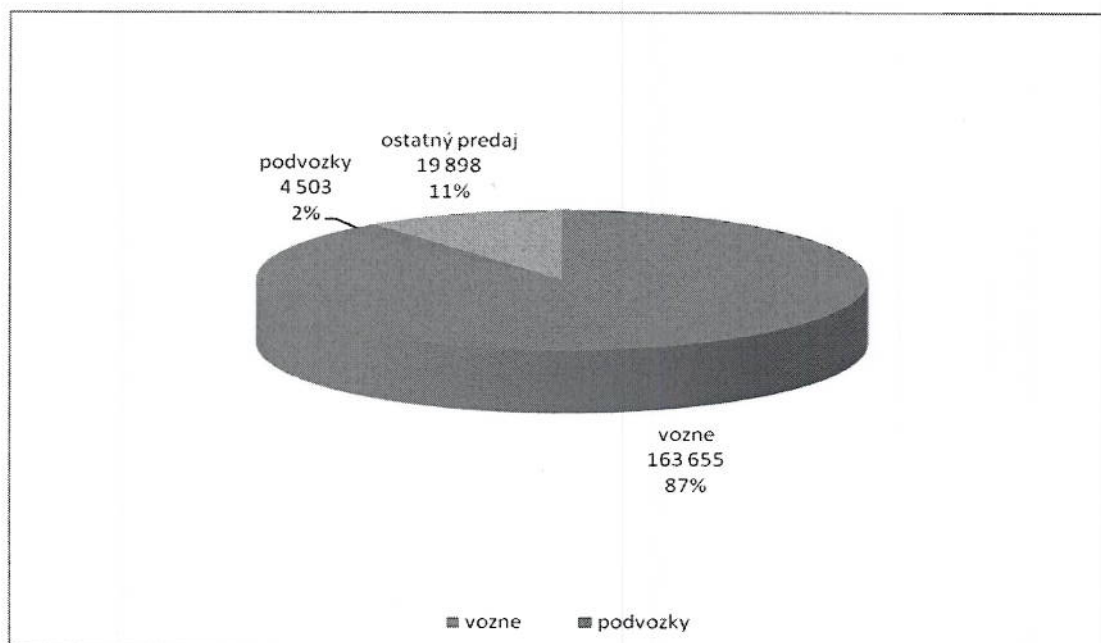
Aktivity v oblasti vývoja podvozkov reagovali na rastúci dopyt po nových, resp. modifikovaných podvozkoch, čo viedlo k vývoju bezčelníkového podvozka. Je modifikáciou štandardného podvozka typu Y25, ale odstránením čelníka sa pri zachovaní rovnakých pevnostných a jazdných vlastností dosiahla nižšia hmotnosť a rozmery podvozka. Jednou z výhod optimalizácie je nižšia celková hmotnosť vozňa, vďaka čomu je možné zvyšovať objemy prepravovaného nákladu.

V roku 2013 zároveň pokračoval vývoj dvojosého podvozka TVP2009-R s krížovou väzbou a s rozchodom 1 520 mm určeného pre ruské dráhy.

V roku 2013 sme našim zákazníkom predali výrobky a služby v celkovej hodnote 188 mil. EUR. V porovnaní s predchádzajúcim rokom zaznamenávame pokles o 16 mil. EUR. Viac ako 87% z celkového objemu tržieb tvoria tržby z predaja nákladných železničných vozňov. Tržby za predaj podvozkov dosiahli úroveň 2,4% z celkového objemu tržieb a takmer 11% tvoria doplnkové aktivity hlavného výrobného programu.

Predaj spolu za rok 2013

Predaj	v tis. EUR	v %
vozne	163 655	87,02
podvozky	4 503	2,39
ostatný predaj	19 898	10,58
Spolu	188 056	100,00

Z hľadiska teritoriálnej štruktúry odbytu, dominantným trhom, na ktorý smerovali výrobky a služby Skupiny a.s. bol trh strednej a západnej Európy. Najvýznamnejšími odberateľmi boli spoločnosti zo štátov s vyspelou železničnou sieťou ako Nemecko, Švajčiarsko a Francúzsko. Okrem týchto tradičných trhov sa Skupine naďalej darí zmierňovať prevažne exportné zameranie dodávkami vagónov aj na slovenský trh prostredníctvom dodávok pre spoločnosť Express Rail.

Výsledkom hospodárenia Skupiny za rok 2013 je strata po zdanení vo výške 2 mil. EUR, výsledok hospodárenia vzťahujúci sa na materskú spoločnosť je zisk vo výške 2 mil. EUR. Aj napriek tomu, že očakávané výsledky hospodárenia Skupiny neboli naplnené, finančná situácia bola počas roka 2013 stabilná, k čomu prispel rad úsporných opatrení a ekonomických aktivít manažmentu.

Skupina v posledných rokoch realizovala aj rad internacionalizačných aktivít, ktorých cieľom je preniknúť na zahraničné trhy a vybudovať sieť opravovní, ktoré by ponúkali komplexné služby modernizácie, opráv a revízií vagónov a podvozkov.

Hlavným cieľom investičnej činnosti bola modernizácia, rozšírenie výrobných kapacít a zlepšenie pracovných podmienok. V oblasti obnovy majetku boli počas roka 2013 okrem iného zabezpečované investície do rekonštrukcie svetlíkov výrobných hál, osvetlenia a elektroinštalácie. Značné finančné prostriedky smerovali na modernizáciu vybavenia na pracovisku metrológie, nedeštruktívnych a deštruktívnych testov. Nepostačujúce výrobné priestory si v dôsledku členitosti výrobného programu Skupiny rekonštrukciu výrobných hál a priestorovú reorganizáciu vybraných prevádzok realizovanú v druhej polovici roka 2013.

Osobitnú položku investícií tvoria aktivované náklady súvisiace s vlastným vývojom nových vagónov. Výskum, vývoj a konštrukcia vlastných typov nákladných železničných vozňov a podvozkov má v Skupine dlhoročnú tradíciu a je neoddeliteľnou súčasťou rozvoja Skupiny a jej ďalšieho napredovania.

Zamestnanci

Personálna činnosť spoločnosti v roku 2013 bola zameraná na skvalitnenie náborového a adaptačného procesu zamestnancov.

Implementoval sa adaptačný proces pre novoprijatých zamestnancov vo všetkých kategóriách zamestnancov. Cieľom zefektívnenia adaptačného procesu bolo pripraviť adaptačný program pre zamestnancov tak, aby bola podporená odborná a sociálna integrácia zamestnancov.

Náborový proces v roku 2013 bol zameraný na výber toho najkvalitnejšieho kandidáta na obsadzovanú pozíciu so skrátením doby výberu.

V rámci náboru sa okrem vlastnej inzercie využili zdroje z Úradov práce a z pracovných agentúr. Časť zamestnancov bola vyškolená, resp. preškolená v Zváračskej škole Skupiny. Novo nastúpeným zamestnancom bola zvýšená kvalifikácia tak, aby boli plnohodnotnými zamestnancami Skupiny.

Ďalším cieľom personálnej politiky Skupiny bolo znížiť percento negatívnej fluktuácie, čo sa v roku 2013 nepodarilo a preto táto oblasť ostáva stále výzvou personálnej politiky Skupiny.

Vzdelávanie

Vzdelávanie a príprava zamestnancov tvorí neoddeliteľnú súčasť stratégie Skupiny. Hlavným cieľom je zabezpečiť kvalifikovaných, vzdelaných a schopných zamestnancov, ktorí sú hlavným predpokladom konkurencieschopnosti Skupiny. S rastúcimi nárokmi zákazníkov sa zvyšujú nároky na profesionálnu úroveň zamestnancov. Dosiahnuť tento trend pomáhajú tréningy a školenia.

Skupina v roku 2013 poskytla zamestnancom rozvoj a rast prostredníctvom manažérskych, odborných, počítačových a jazykových kurzov. V danom roku pokračoval trend v realizácii základných a prípravných kurzov v Zváračskej škole .

Spolupráca so školami

Dlhodobým plánovaním v oblasti ľudských zdrojov sa predchádza negatívnym javom vo výrobe spôsobeným nedostatkom pracovnej sily, odchodom do dôchodku a prirodzenou fluktuáciou zamestnancov. Jedným zo zdrojov potenciálnych zamestnancov sú študenti či už stredných alebo vysokých škôl. V rámci spolupráce so strednými a vysokými školami Skupina pripravila program odbornej praxe, stáži, organizuje exkurzie, poskytuje konzultácie k bakalárskym a diplomovým prácam. V rámci vzájomnej spolupráce s VŠ sa Skupina aktívne zúčastňovala Dni otvorených dverí na jednotlivých fakultách a katedrách.

Skupina sa v roku 2013 zapojila do Národného projektu „Vysoké školy ako motory rozvoja vedomostnej spoločnosti“.

Vplyv činnosti Skupiny na životné prostredie

Skupina si uvedomuje svoju zodpovednosť voči životnému prostrediu, a preto pristupuje pri svojej činnosti systematicky k riešeniu jednotlivých problémov súvisiacich s možnými zdrojmi znečistenia vody, pôdy a ovzdušia. V Skupine je vytvorený systém kontroly dodržiavania zákonných opatrení na úseku ochrany životného prostredia prostredníctvom vnútropodnikových útvarov - oddelení bezpečnosti práce a ochrany životného prostredia.

Pracovníci týchto oddelení rozpracovávajú legislatívu v OŽP do vnútropodnikových aktov riadenia, prevádzkovo - bezpečnostných predpisov, pracovných postupov a pod., metodicky a odborne vedú vedúcich a zamestnancov na všetkých stupňoch riadenia v OŽP a pravidelne kontrolujú dodržiavanie zákonného stavu. Spolupracujú so štátnymi orgánmi životného prostredia a hygienického dozoru, spracovávajú správy, hlásenia a koncepcie v oblasti životného prostredia, zabezpečujú potrebné merania a analýzy, zmluvy so zneškodňovacími zariadeniami atď.

Je zriadená samostatná mazacia a tribotechnická služba, ktorá zabezpečuje manipuláciu s ropnými látkami (oleje, chladiace emulzie, mazanie strojov). Z technických zariadení je vybudovaná deemulgačná a neutralizačná stanica na neutralizáciu odpadových a oplachových vôd a rezných emulzií, v prevádzke je vlastný priemyselný vodovod, umývacie rampy pre umývanie áut a motorových dopravných vozíkov s lapačmi olejov, gravitačný odlučovač ropných látok na dažďovej kanalizácie zaústenej do vodného toku Husí potok, výdajný stojan na naftu so spevnenou plochou a lapačom ropných látok, bezpečné sklady farieb a olejov, spevnené plochy so záchytnou nádržou pre manipuláciu s kovovými trieskami od obrábacích strojov znečistené škodlivinami, odlučovacie zariadenia na otrieskavacích linkách na ochranu ovzdušia pred tuhými emisiami, filtračné vložky na striekacích a sušiacich kabínach na zníženie úletu emisií atď.

Skupina prevádzkuje niekoľko zdrojov znečisťovania ovzdušia. Okrem energetických zdrojov, kde vykurovacie médium je zemný plyn, sú to zdroje znečisťovania tuhými látkami ako sú napr. otrieskavacie linky a ďalej organických rozpúšťadiel pri povrchových úpravách. V roku sa podarilo znížiť celkové množstvo znečisťovania tuhými látkami, čo bolo dosiahnuté predovšetkým vyčistením a výmenou filtrov na tryskách a výmenou starého otryskávacieho zariadenia podvozkov.

Od roku 2005 je Skupina povinným účastníkom schémy obchodovania s emisnými kvótami, ktoré pravidelne každoročne odovzdáva v objemoch podľa reálnej spotreby zemného plynu.

Všetky druhy odpadov boli zneškodňované ekologicky nezávadným spôsobom. V Skupine sú činnosti spojené s odpadovým hospodárstvom v plnom rozsahu zabezpečované prostredníctvom externej spoločnosti formou Komplexného odpadového hospodárstva.

Vo všetkých výrobných prevádzkach je zavedený systém nakladania s odpadmi. Spôsob nakladania s odpadmi, t.j. ich triedenie, ukladanie do určených nádob a vývoz na zneškodnenie alebo odovzdanie ako druhotnej suroviny je definovaný v interných organizačných smerniciach. Okrem toho má Skupina vypracované ďalšie organizačné smernice na nakladanie s kovovými šrotmi, zber odpadového papiera a dreva, na manipuláciu s ropnými látkami, výmenu olejov a pod.

Podnikateľský zámer na rok 2014

Podnikateľská činnosť Skupiny je počas svojej dlhoročnej histórie zameraná na výrobu koľajových vozidiel a vybraných podzostáv pre nákladnú železničnú prepravu.

V priebehu rokov sa Skupina stala významným výrobcom nákladných železničných vagónov a podvozkov a dodáva svoje výrobky najmä v rámci krajín strednej a západnej Európy, čím sa snaží naplňať stanovenú víziu, ktorou je „Kvalitou spájať svet“. Od roku 2010 však snahy smerujú aj na umiestnenie výrobkov na ruský trh, ktorý predstavuje 2. najväčší trh železničných vozňov na svete.

Počas viac ako 90-ročnej histórie Skupina nadobudla bohaté skúsenosti v strojárskom priemysle, kde si našla pevné miesto vďaka moderným, neustále sa vyvíjajúcim technológiám, kvalitným konštrukciám, kvalifikovanej pracovnej sile a stabilným obchodným partnerom.

Schopnosťou vyvinúť a konštrukčne navrhnuť rôzne typy vozňov sa stáva spoľahlivým partnerom pre vlastníkov nákladných železničných vagónov v rámci celej Európy, čo tvorí základný predpoklad pre naplnenie výrobného programu v jednotlivých obdobiach. Zároveň však zákazková náplň plne závisí od investičných zámerov našich najväčších odberateľov, medzi ktorých patria predovšetkým železnice Európskych krajín.

Plán na rok 2014 je stanovený na základe pozitívneho vývoja v druhom polroku 2013, kde môžeme vidieť známky značného oživenia trhu a tento nám dáva predpoklad na dosiahnutie objemu výroby v roku 2014 na úroveň pred krízového obdobia. Tento pozitívny vývoj potvrdzuje aj skutočnosť, že ku koncu roka 2013 už máme zakontrahovanú takmer celú kapacitu výroby pre rok 2014 a trhové možnosti sú stále otvorené. Plánovaná výroba zohľadňuje jednak pokračujúce projekty z predchádzajúceho obdobia, ale zahŕňa aj výrobu nových vagónov, ktoré sú výsledkom práce nášho tímu konštruktérov s dlhoročnou praxou vo vývoji a konštrukcii nákladných železničných vagónov.

Na základe uvedeného vývoja sa podarilo na rok 2014 zakontrahovať výrobu 2.375 ks vagónov, čo predstavuje nárast oproti roku 2013 o 780 vagónov. V oblasti výroby podvozkov je plán stanovený na 6.214 ks podvozkov resp. podvozkových rámov, z ktorých 1.690 ks je určených pre externých odberateľov. Takýto plánovaný objem výroby v tomto segmente predstavuje značný nárast oproti roku 2013.

Vzhľadom na meniace sa trhové prostredie, ktoré si vyžaduje flexibilné reagovanie na poskytnuté príležitosti, sa aj tento rok bude vedenie zameriavať na kvalitu a stabilné pracovné prostredie. V roku 2013 sme naštartovali riadenie výroby v závode Poprad aj Trebišov prostredníctvom „business units“, v čom budeme aj v roku 2014 pokračovať a naďalej rozvíjať tak, aby sme zabezpečili hlavný princíp a tým je zainteresovanosť pracovníkov nielen na včasnom plnení plánovaného objemu výroby konkrétneho prideleného projektu, ale najmä na zabezpečení dokumentácie v súlade s požiadavkami zákazníka. Ďalším dôležitým faktorom je spolupráca založená na efektívnej komunikácii a spolupráci medzi nadriadenými a podriadenými, rovnako ako medzi tímami a oddeleniami.

V roku 2014 bude výroba v závode Poprad realizovaná v 11 business unit-och, z ktorých 3 poskytujú výkony pre všetky projekty realizované v spoločnosti (výroba dielcov, výroba podvozkov a povrchová úprava pre všetky vyrábané vagóny) a 1 je určený na vykonávanie opráv vagónov pre konkrétneho zákazníka.

Samotná montáž vagónov bude realizovaná v 5 business unit-och. Samostatne je organizovaná výroba podvozkov a kotlových nádrží, ktorých výroba bola zahájená v roku 2011. Celkovo plánujeme vyrobiť 11 typov vagónov (z nich 5 typov kotlových vagónov rôznych veľkostí a určení). Z celkového počtu 9 typov predstavuje pokračujúcu výrobu z roku 2013 a v ďalších 2 prípadoch ide o nábeh novo vyvíjaných vagónov podľa konkrétnych požiadaviek našich odberateľov.

V závode Trebišov bude výroba orientovaná na opakovanú výrobu 6-nápravového dvojitého taškového vagóna kĺbového typu na prepravu kontajnerov a návesov typu T3000e, ktorého výroba by mala s menšími modifikáciami v závislosti od zákazníka pokračovať až do roku 2015.

Celkovo spoločnosť v roku 2014 plánuje nábeh 2 nových typov vagónov v celkovom počte 125 ks vagónov, čo môžeme po dlhom období v histórii Tatravagónky vyhodnotiť ako rok v symbole prevažne pokračujúcej výroby, bez vyššieho nároku na zahájenie výroby nových typov vagónov, ktoré kladie vysoké nároky na organizáciu výroby, materiálovo-technické zabezpečenie, prevádzkové financovanie, ale najmä na všetkých zamestnancov.

Nové typy vagónov predstavujú:

- cisternové vagóny typu Zans 88m³ na prepravu ľahkých minerálnych olejov pre spoločnosti Railtrans Wagon, Slovensko v počte 100 ks a
- celkovo 95 ks modulárnych vagónov na havarijnú techniku v 3 prevedeniach (z celkového počtu bude v roku 2014 vyrobených a dodaných 25 ks)

Pri naplnení stanoveného obchodného plánu v roku 2014 skupina kalkuluje s objemom tržieb vo výške 241 mil. EUR, čo predstavuje nárast v porovnaní s rokom 2013 o viac ako 40%. Pri jeho dosiahnutí predpokladáme vytvorenie zisku v objeme cca 9,5 mil. EUR pred zdanením, čo predstavuje oproti predchádzajúcemu obdobiu takmer 3-násobný nárast.

Výška plánovaných investícií počíta s celkovým objemom investičných výdavkov na obnovu dlhodobého majetku a ukončenie rozpracovaných investičných akcií z roku 2013 na úrovni cca 5 mil. EUR.

V oblasti vnútorných zdrojov je dlhodobou prioritou zvyšovanie produktivity práce, najmä dôsledným dodržiavaním procesného riadenia a investovaním do ľudských zdrojov formou interného a externého vzdelávania s využitím prostriedkov (dotácií) z európskych fondov, ako aj systémom hodnotenia a odmeňovania.